

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Mgr. Dominika Polomská

Stimulácia tvorivého procesu žiakov pri konverzácii v cudzom jazyku

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Prešov
2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Mgr. Dominika Polomská

Kontakt na autora: Súkromná stredná odborná škola, Pod Kalváriou 36, 080 01 Prešov,
skola@skolamladost.sk

Názov OPS/OSO: Stimulácia tvorivého procesu žiakov pri konverzácii v cudzom
jazyku

Rok vytvorenia 2014

OPS/OSO: X. kolo výzvy

Odborné stanovisko vypracoval: Mgr. Romana Frková

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

ústna maturitná skúška, vizuálny podnet, rozprávanie k téme, situačná úloha, tvorivosť, improvizácia, stratégie, komunikácia, prezentácie, tvorenie príbehov, autentické situácie, eliminácia materinského jazyka, tvorivý prístup k zadaniu

Anotácia

Zvládnutie ústnej maturitnej skúšky za pomoci tvorivého myslenia žiakov a schopnosti prispôbiť sa danej situácii je hlavnou myšlienkou tejto práce. Podrobne opisujem málo efektívny prístup k precvičovaniu komunikačných úloh a metódy ako predísť nezvládnutiu maturitnej skúšky. Detailný popis vyučovacích hodín, metód, techník a vlastných úloh popisuje inovatívny prístup k príprave na ústnu skúšku. Snaha u žiakov prebudiť schopnosť tvorivo myslieť má za následok ich sebavedomé a plynulé konverzovanie v anglickom jazyku.

Akreditované programy kontinuálneho vzdelávania

Využívanie IKT na hodinách anglického jazyka	94
Využívanie interaktívnej tabule na hodinách anglického jazyka	114
Nové prístupy k vyučovaniu anglického jazyka v základných a stredných školách	462

OBSAH

ÚVOD	5
1 VÝCHODISKÁ A CIEĽ OSVEDČENEJ PEDAGOGICKEJ SKÚSENOSTI	7
1.1 Kontext a rámec OPS	7
1.2 Špecifikácia cieľovej skupiny	7
1.3. Hlavný cieľ a čiastkové ciele OPS	7
1.4 Vymedzenie kompetencií žiaka a učiteľa	8
2 KONVERZÁCIA V CUDZOM JAZYKU PRI ÚSTNEJ MATURITNEJ SKÚŠKE	9
2.1 Rozdelenie ústnej maturitnej skúšky do troch častí	10
3 VIZUÁLNY PODNET.....	11
3.1 Spôsoby riešenia nedostatkov pri zvládnutí zadanej úlohy.....	11
3.2 Vyučovacia hodina na precvičovanie opisovania obrázkov.....	20
4 ROZPRÁVANIE K TÉME	25
4.1 Spôsoby riešenia nedostatkov pri zvládnutí zadanej úlohy.....	25
4.2 Vyučovacia hodina na precvičovanie vyjadrovania sa k téme.....	29
5 SITUAČNÁ ÚLOHA	33
5.1 Spôsoby riešenia nedostatkov pri zvládnutí zadanej úlohy.....	33
5.2 Vyučovacia hodina na precvičovanie situačnej úlohy.....	35
ZÁVER	37
Zoznam bibliografických zdrojov.....	38
Zoznam príloh	39

ÚVOD

Cudzí jazyky sú bránou do sveta nielen pre mladých ľudí. Ako učitelia cudzích jazykov sa snažíme o efektívne osvojenie jazykových zručností v svojich žiakov do takej miery, aby boli sami schopní komunikácie v reálnom živote. Prvým predpokladom pre správnu a plynulú konverzáciu je dostatočná slovná zásoba a znalosť gramatických javov. Veľmi podstatné je však aj vytváranie vzťahov medzi jednotlivými zložkami samotnej konverzácie. Počas celého štúdia na strednej škole sa žiaci pripravujú na overenie ich jazykových vedomostí a zručností absolvovaním písomnej a ústnej maturitnej skúšky. V tejto práci venujem pozornosť práve ústnej časti maturitnej skúšky.

Žiaci štvrtého ročníka často prejavujú náznaky neschopnosti vyjadriť sa k zadanej maturitnej téme. Táto časť maturitnej skúšky kladie dôraz na vyjadrenie vlastných myšlienok žiakov, plynulú konverzáciu, zmysluplné argumenty a pohotové reagovanie na dané otázky. Žiaci za pomoci svojich jazykových zručností a poznatkov získaných počas ich štúdia a v neposlednom rade schopnosti improvizovať, sú schopní ústnu maturitnú skúšku z cudzieho jazyka úspešne zvládnuť. Otázne je, či žiaci vedia ako k tomu pristupovať, aké stratégie a techniky používať a do akej miery je ich improvizácia prístupná. Moja skúsenosť z doterajšej praxe je, že len málo žiakov disponuje touto zručnosťou a vie ju aj náležite využívať. Touto prácou chcem poukázať na dôležitosť osvojovania a zdokonaľovania tejto zručnosti. Tak ako sa ľudia líšia svojim výzorom, tak sa od seba líšia aj svojou schopnosťou tvoriť niečo nové. Každý žiak je tvorivý v určitej oblasti, len nie vždy o tom vie. Preto je dôležité žiakov „nakopnúť“ k tomu, aby svoju fantáziu využívali vo svoj prospech, čo im vo veľkej miere môže zjednodušiť veľa úloh v osobnom aj profesijnom živote.

Vyučovacie hodiny anglického jazyka smerujem k zdokonaľovaniu jazykových zručností každého žiaka, tak aby ich dokázal reálne využiť vo svojom živote v prospech seba. Prvým krokom je úspešné zvládnutie ústnej maturitnej skúšky, ktorá pozostáva z troch hlavných častí. Prvá časť tvorí vyjadrovanie myšlienok za pomoci vizuálnej pomôcky vo forme obrázkov ku konkrétnym maturitným témam. Žiak má za úlohu opísať čo na danom obrázku vidí a vyjadriť prepojenie k téme, ku ktorej obrázok patrí. V tretej kapitole ponúkam príčiny neúspechu žiakov pri plnení zadanej úlohy. Venujem pozornosť aj zvyčajným nedostatkom zo strany učiteľa. Dávam do pozornosti niekoľko krokov ako efektívne precvičovať zvládnutie úlohy opisovania zadaného obrázka. Detailne popisujem vyučovaciu hodinu s riešením tejto problematiky.

Druhá časť ústnej maturitnej skúšky overuje jazykové zručnosti žiaka plynule rozprávať a vyjadrovať svoje myšlienky a názory. Rozprávanie na vybranú maturitnú tému zvyčajne pramení z nesprávneho memorovania viet z knihy. Moment prekvapenia nastáva, keď je žiak prerušený otázkou od skúšajúceho a nevie v rozprávaní pokračovať. Stratí sled vopred naučených viet a celá jeho odpoveď nadobudne dojem nepripravenosti na ústnu maturitnú skúšku. Žiak sa trápi a jeho nervozita stúpa. Celá štvrtá kapitola popisuje dôvody ale aj možné riešenia, ako prekonať strach a obavy z komunikácie v anglickom jazyku. Ponúkam niekoľko cvičení, ako žiakov podnecovať k vlastnej práci za pomoci ich tvorivosti.

Situačná úloha, alebo tzv. hranie rolí, je tretou časťou maturitného zadania. Predstavujú častý problém u žiakov, a to hlavne z dôvodu neschopnosti improvizovať v potrebnej chvíli. Pomocou precvičovania podobných situačných úloh, môže žiak túto časť

maturitnej skúšky bez problémov zvládnuť. Posledná kapitola sa týka práve riešenia tejto problematiky. Poukazujem na konkrétne prístupy, ako so žiakmi nadobudnúť zručnosť plynulej konverzácie za pomoci ich vlastnej tvorivosti. Hlavným cieľom tejto odbornej pedagogickej skúsenosti je priniesť a priblížiť čitateľovi inovatívny prístup k príprave žiakov na úspešné zvládnutie ústnej maturitnej skúšky bez zbytočných stresov a nervozity.

1 VÝCHODISKÁ A CIEĽ OSVEDČENEJ PEDAGOGICKEJ SKÚSENOSTI

1.1 Kontext a rámec OPS

OPS „ Stimulácia tvorivého procesu žiakov pri konverzácii v cudzom jazyku “ je zasadená do:

Typ školy: stredná škola, stredná odborná škola

Východiská: využitie tejto OPS vyžaduje tvorivého učiteľa cudzieho jazyka, ktorý ovláda jazykové kompetencie svojich žiakov, učiteľa realizujúceho mnoho podnetných úloh na podporu rozvoja myslenia žiakov, učiteľa ochotného pomáhať a usmerňovať svojich žiakov a učiteľa, ktorý dokáže svojich žiakov upútať svojim prístupom k danému vyučovaciemu predmetu za cieľom motivovať žiakov k tvorivosti a pracovitosti.

1.2 Špecifikácia cieľovej skupiny

Osvedčená pedagogická skúsenosť je zameraná na cieľovú skupinu:

Kategória pedagogických zamestnancov: učiteľ

Pod kategória: učitelia pre úplné stredné všeobecné vzdelávanie,
učitelia pre úplné stredné odborné vzdelávanie

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Typ školy, ročník: stredná škola, stredná odborná škola, predmaturitné a maturitné ročníky

Vyučovací predmet: anglický jazyk

1.3 Hlavný cieľ a čiastkové ciele OPS

Hlavným cieľom mojej práce je poukázať na dôležitosť rozvíjania tvorivého myslenia u žiakov za pomoci ich vlastnej tvorivosti a kreativity. Na základe vlastných pedagogických poznatkov a skúseností z pedagogickej praxe ponúkam niekoľko možností a nápadov, ako nenásilne žiakov „prinútiť“ komunikovať v cudzom jazyku bez obáv z nesprávneho vyjadrovania. Táto práca je venovaná hlavne učiteľom venujúcim sa žiakom na prípravu ústnej maturitnej skúšky.

Čiastkové ciele práce sú:

- podporovať tvorivé myslenie u žiakov
- obohacovať svoje pedagogické skúsenosti a vedomosti o nové tvorivé prístupy vo vzdelávaní
- podieľať sa na rozvíjaní inovatívnych metód, techník a stratégií vo vyučovaní cudzích jazykov
- rozvíjať u žiakov skupinovú prácu ale aj schopnosť pracovať samostatne
- podnecovať žiakov k tvorivej práci
- zamerať sa na správne využívanie internetových zdrojov
- rozvíjať medzipredmetové vzťahy

1.4 Vymedzenie kompetencií žiaka a učiteľa

Kompetencie, ktoré má získať žiak:

- osvojí si stratégie učenia, ktoré vedú k odbúraniu stresu a obáv z komunikácie v cudzom jazyku
- dokáže tvorivo myslieť a improvizovať v danej situácii
- pochopí výhodu vytvárania vlastných myšlienok a príbehov pri opisovaní
- zvládne pracovať samostatne, ale aj skupinovo
- nachádza efektivitu v zapájaní vlastnej tvorivosti pri plnení zadaných úloh

Na učiteľa sú kladené nasledujúce požiadavky:

- tvorivosť a kreativita
- poznať štýly učenia, jazykovú úroveň a aktivitu svojich žiakov
- snažiť sa oboznámiť so záujmami svojich žiakov
- nadšenie pre prácu a snahu vidieť výsledky svojej práce
- komunikácia výlučne v cudzom jazyku

2 KONVERZÁCIA V CUDZOM JAZYKU PRI ÚSTNEJ MATURITNEJ SKÚŠKE

Úspešným ukončením štúdia na strednej škole je podmienené zvládnutím písomnej aj ústnej formy maturitnej skúšky. Obidve formy vyžadujú dôkladnú prípravu a dostatočné vedomosti. Z vlastnej skúsenosti viem, že žiaci, ktorých výsledky z písomnej časti boli slabé až neuspokojivé, s najväčšou pravdepodobnosťou môžu ešte uspieť na ústnej skúške. Je potrebné ich však na to pripraviť. Celé štúdium sa ich učitelia cudzích jazykov snažia naučiť gramatické časy a tvary, často s malým úspechom. Mnohokrát za pripomienok žiakov, či im to v reálnom živote bude vôbec treba. Je na každom učiteľovi, ako si s týmito názormi žiakov poradí. Avšak v tejto práci chcem poukázať na to, že bez ohľadu na to, či je žiak v cudzom jazyku výborný, alebo patrí medzi slabších žiakov, je možné s ním pracovať tak, aby ústnu maturitnú skúšku úspešne (alebo aspoň v rámci jeho jazykových schopností) zvládol.

Žiaci sú často bezmocní pri ústnych skúškach, čo vyplýva nielen z ich nedostatočnej pripravenosti, ale aj nervozity a neistoty komunikovať v cudzom jazyku. Mnohí učitelia začínajú s takou „ozajstnou“ prípravou na ústnu maturitnú skúšku až v treťom, alebo štvrtom ročníku. Argumentujú to tým, že žiaci ešte nedisponujú dostatočnou slovnou zásobou a znalosťou gramatických tvarov. Každý učiteľ cudzieho jazyka ma pri zaradovaní určitej časti prípravy na ústnu maturitnú skúšku do svojho učebného plánu voľnú ruku. Prispôsobí to jazykovej úrovni žiakov, tak ako aj ich schopnostiam a zručnostiam napredovať v štúdiu. Ja začínam s prípravou žiakov na ústnu maturitnú skúšku už od prvého ročníka. Samozrejme nemyslím tým učenie sa maturitných tém od slova do slova. Je to skôr o správnom výbere témy pre prvé ročníky, o vhodnej metóde a v nemalej miere aj správnom prístupe.

Žiaci sú od prvého ročníka oboznámení z čoho sa maturitná skúška skladá a čo presne musia urobiť, aby ju úspešne zvládli. Počas ich celého štúdia sa pripravujú na zvládnutie všetkých 25 maturitných tém z cudzieho jazyka. Ústna maturitná skúška sa skladá z troch základných častí a to: opis obrázkov, rozprávanie a hranie rolí. Každá časť si vyžaduje inú prípravu a prístup k jej úspešnému zvládnutiu. Myslím, že väčšina z nás bude súhlasiť, že dostatočná slovná zásoba je prvým predpokladom pre zrozumiteľnú konverzáciu. Každý cudzí jazyk má svoje zvláštnosti a gramatické pravidlá. Keďže som učiteľkou anglického jazyka, v tejto práci opisujem vyučovacie hodiny angličtiny na strednej odbornej škole. Anglická gramatika hovorí o niekoľkých gramatických jazykoch a tvaroch, ktoré podľa školských osnov majú žiaci zvládnuť. Pri overovaní ich znalostí sa s nimi žiaci stretávajú pri externej časti písomnej formy maturitnej skúšky. Ústna časť je o plynulej konverzácii, kde málokedy žiaci používajú viac ako tri gramatické časy.

Ak žiaci zvládnu osvojovanie slovnej zásoby na jazykovej úrovni požadovanej v tom ročníku, v ktorom sa momentálne nachádzajú, sú pripravení pre ďalšiu časť prípravy na ústnu maturitnú skúšku. Učím žiakov pochopiť dôležitosť vytvárania vzťahov medzi jednotlivými obsahovými zložkami danej konverzácie. Snažíme sa odbúrať neistotu z rozprávania o „hocičom“, ale zároveň vždy k téme. Žiaci často argumentujú svoju neznalosť komunikovať na danú maturitnú tému tým, že k nej nevedia povedať nič ani v materinskom jazyku. Je tomu tak len preto, že zabúdajú používať svoju kreativitu a rozvíjať schopnosť improvizácie. V tejto práci opisujem riešenie tejto problematiky, kde hlavnou témou je zvládnuť všetky tri časti ústnej maturitnej skúšky bez stresu a nervozity, za pomoci tvorivosti samotných žiakov. Každý žiak je tvorivý v určitej

oblasti a mojou úlohou je žiaka nasmerovať k správne mu využitiu svojich nápadov a myšlienok tak, aby dokázali komunikovať v cudzom jazyku. V tejto práci ponúkam detailný popis vyučovacích hodín, metód, techník a vlastných úloh, ako žiakov pripraviť na maturitnú skúšku za pomoci ich vlastného tvorivého myslenia a schopnosti prispôbiť sa danej situácii.

2.1 Rozdelenie ústnej maturitnej skúšky do troch častí

Ústna časť maturitnej skúšky overuje jazykové schopnosti a zručnosti žiakov v troch rôznych oblastiach a to: opis obrázkov, rozprávanie k téme a situačná úloha. Žiak má na prípravu 20 minút a na ústnu odpoveď tiež 20 minút. Počas odpovede má jasne a zreteľne vyjadrovať svoj vlastný názor a komunikovať s členmi maturitnej komisie. Ak žiak preukáže znalosť komunikácie v cudzom jazyku, úspešne absolvuje túto časť maturitnej skúšky.

Nasledujúce tri kapitoly sú rozdelené podľa úloh nachádzajúcich sa v maturitných zadaniach. Žiaci sú oboznámení s 25 tematickými okruhmi. Táto práca nie je ďalšou učebnou pomôckou vypracovania maturitných tém, slúži ako inšpirácia k novému a efektívnemu prístupu k príprave na ústnu časť maturitnej skúšky. Kladiem dôraz na najdôležitejší prostriedok k dosiahnutiu úspechu a to na vlastnú tvorivosť žiakov.

3 VIZUÁLNY PODNET

Prvá časť maturitného zadania rieši problematiku opisovania obrázka alebo fotografie k danej maturitnej téme. Úlohou žiakov je opísať čo vidia na obrázku a nájsť jeho prepojenosť s témou pomocou zadaných bodov. Počas svojho pôsobenia v školstve ako učiteľka anglického jazyka som sa často stretávala so situáciou, keď aj žiak s vynikajúcimi študijnými výsledkami preukazoval značné problémy pri opisovaní zadaných obrázkov. Mnoho žiakov zvládne „iba“ opísať základne veci, ako sú: počet ľudí, zvierat, zaradenie člena rodiny, miesto, čas a oblečenie. Vyjadria sa rýchlo a stručne. Niektorí žiaci často na obrázok iba pozerajú a nevedia sa vyjadriť vôbec. Ja, ako učiteľ, som sa ich snažila naviesť otázkami na opisovanie ďalších vecí, ktoré na obrázku boli jasne, ale aj nie až tak zreteľne viditeľné. Postupom času som zistila, že na to musím ísť inou cestou. Spoznávaním mojich žiakov som nadobudla vedomosti o ich záľubách a snažila sa to prepojiť s pracovnou aktivitou opisovania obrázkov za pomoci ich vlastnej tvorivosti. Učiteľ má často pocit, že jeho žiaci sú pasívni úplne vo všetkom, a tým, že ich nič nebaví, je naozaj veľmi ťažké motivovať ich k učeniu. Je potrebné vynaložiť väčšie úsilie pri spoznávaní osobností žiakov za cieľom motivácie k očakávanej práci. Tento proces si mnohokrát vyžaduje čas a dôveru samotných žiakov.

V nasledovných podkapitolách opisujem najčastejšie problémové faktory ovplyvňujúce proces opisovania obrázkov a následne možné riešenia eliminujúce tieto nedostatky. Ponúkam detailný popis vyučovacej hodiny zaoberajúcej sa práve precvičovaniu tejto časti ústnej maturitnej skúšky.

3.1 Spôsoby riešenia nedostatkov pri zvládnutí zadanej úlohy

Dôvody neúspechu žiakov:

- nedisponujú dostatočnou slovnou zásobou
- nie sú detailne oboznámení so stratégiami, ako obrázok opisovať
- nedostatok priestoru a času
- slabá predstavivosť a neochota niečo vytvoriť sám
- neschopnosť zosúladenia obrázka a témy

Dôvody neúspechu zo strany učiteľa:

- nedostatočné precvičovanie tejto aktivity počas vyučovacích hodín
- stručné vysvetlenie postupu opisovania obrázkov
- nedostatočný čas venovaný príprave
- slabý dôraz na rozvíjanie predstavivosti u žiakov

Existuje mnoho dôvodov prečo táto časť maturitnej skúšky predstavuje u mnohých žiakov iba jednoduché vymenovanie objektov a ľudí nachádzajúcich sa na danom obrázku v zadaní. Problematika opisovania obrázkov pozostáva z vytvorenia si vlastného pozadia a príbehu k danému obrázku nielen pomocou osvojenia slovnej zásoby, ale aj za pomoci fantázie a tvorivého myslenia. Ak žiak nevie, že pri opise obrázkov musí zapojiť do procesu aj svoju fantáziu, odpovedá iba stručne to, čo naozaj vidí.

Metódy na precvičovanie:

1. Rozdelenie obrázka

Obrázok je nutné rozdeliť na základné časti- stred, horná časť, dolná časť, ľavá strana, pravá strana, v pozadí, v popredí, ľavý horný roh, pravý dolný roh.

Describing a picture

1		2	 <p>In the middle of the picture ...</p>
3	 <p>At the top of the picture ...</p> <p>The top</p>	4	 <p>At the bottom of the picture ...</p>
5	 <p>On the left side of the picture ...</p> <p>The left side</p>	6	 <p>On the right side of the picture ...</p> <p>The right side</p>
7	 <p>In the background of ...</p> <p>The background</p> <p>In the foreground ...</p>	8	 <p>In the top left-hand corner ...</p> <p>The top left-hand corner</p> <p>In the bottom right-hand corner ...</p>

Obrázok 1 Describing a picture

Prameň: vlastný návrh

Pomocou jednoduchšej prezentácie s farebným obrázkom a popisom prezentujem žiakom základné rozdelenia obrázka. Vytvorenie podobnej prezentácie nie je časovo ani technicky náročné. Stačí vhodný obrázok a chvíľka času. Využívanie takéhoto spôsobu

uvedenia žiakov do problematiky opisovania obrázkov má za následok zvýšenie motivácie a lepšie zapamätanie aj u žiakov v nižších ročníkoch.

Úroveň: začiatok

Cieľ: Precvičovanie predložiek na správne opisovanie umiestnenia objektov na obrázku.

2. There is / There are

Slovné spojenie vyjadrujúce umiestnenie nejakého objektu alebo osoby. Proces opisovania obrázkov vyžaduje gramaticky správny slovosled viet. Najčastejšou chybou žiakov pri opisovaní ľudí a objektov nachádzajúcich sa na obrázku, je práve nesprávny slovosled.

Nesprávne: „ *On the picture is big house and three people.*“

Správne: „ *There are a big house and three people in the picture.*“

Je potrebné žiakom vysvetliť správne využívanie slovného spojenia vyjadrujúceho, že sa niečo na nejakom mieste vyskytuje. Existuje mnoho príkladov, ako žiakom tento gramatický tvar vysvetliť. Z vlastnej skúsenosti viem, že žiaci si najviac informácií zapamätajú prostredníctvom netradičných metód. Bežný spôsob, ako je kniha alebo pracovný zošit, je vhodný ak sú všetci žiaci v triede zvyknutí takýmto spôsobom prijímať nové poznatky. Moji študenti sú náročnejší na ich motiváciu, preto často používam aj iné formy uvedenia do novej problematiky.

Príklady:

a) <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:http://www.slideshare.net/jbsaenz/there-is-there-are-12550753>

b) http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:http://www.fed.cuhk.edu.hk/~english/doc/PPT_assisted_drills/Is_there_any.ppt

c) <http://www.authorstream.com/Presentation/GwendySa-403305-education-ppt-powerpoint/>

Úroveň: začiatok

Cieľ: Precvičovanie a upevňovanie frázy *there is/there are*.

3. Rozdiel medzi *I see* a *I can see*

Každý učiteľ anglického jazyka už neraz svojim žiakom vysvetľoval rozdiely v používaní týchto dvoch gramatických tvarov. Opisovanie obrázkov, si však vyžaduje opakované pripomínanie frázy *I can see in this picture...* z dôvodu častého používania v takomto type cvičenia. Existuje veľa príkladov, ako žiakom jednoducho vysvetliť rozdiely medzi týmito dvoma gramatickými tvarmi.

Vhodné príklady:

a) *I see...* – *We see* a lot of mothers with their children, when we go the park. (do something habitually)

I see... – Yes, *I see*. = Yes, *I understand*.

b) *I can see...* – *You can see* a lot of people sitting on the grass now. (ability to see)

Ak si žiaci navyknú využívať frázu *I can see in this picture....* pri opisovaní obrázkov s vedomím, že ju hovoria a používajú správne, stúpne nielen ich ohodnotenie ale aj samotné sebavedomie žiakov.

4. Predložky

Jedna z najproblémovnejších častí anglickej gramatiky pre žiakov učiacich sa tento cudzí jazyk sú určite predložky. Nie je ich málo a sú pre žiakov dosť mäťúce. Predložky *in*, *at*, *on* patria do kategórie predložiek, ktoré si žiaci často pletú a nie jeden učiteľ anglického jazyka nadobudne pocit, že je nemožné žiakov naučiť tieto predložky správne používať. Pri opisovaní obrázkov žiakom stačí pochopiť základné informácie o rozdieloch týchto predložiek. Napríklad: *in the park*, *at home*, *on the table*...

Ďalšie dôležité predložky pri opise: *in front of*, *under*, *next to*, *behind*, *between*, *among*...

V procese precvičovania opisu obrázkov majú žiaci predložky a ich správne využitie stále k dispozícii (či už v zošite, na tabuli alebo na nástenke), aby si na ne postupne zvykli. Vhodné sú aj pomocné ilustrácie týchto predložiek, ktoré sú dostupné v rôznych publikáciách a na internete.

5. Myslieť si, predpokladať, nebyť si istý...

Ak žiaci pri opisovaní obrázkov prestanú rozprávať, skúšajúci sa snaží žiakov správnymi otázkami naviesť k pokračovaniu. Zvyčajne začína otázkou *What do you think...?* Práve preto je vhodné, ak sú žiaci oboznámení s rôznymi výrazmi a frázami na vyjadrenie ich názoru.

Najčastejšie výrazy sú: *I think...*, *In my opinion...*, *I guess...*, *I suppose...*, *I am not sure...*, *maybe...*, *perhaps...*, *It is about...*, *It can be...*, *It could be...*

Čím viac podobných výrazov a fráz si žiaci osvoja, tým viac bude ich opisovanie a rozprávanie plynulejšie a dôveryhodnejšie.

6. Sloveso LOOK

Je veľmi nápomocné pri opisovaní, ako čo vyzerá. Žiaci ho poznajú a používajú ho v konverzácii. Často však nesprávne, čo má za následok nesprávne vyjadrovanie a zlý dojem z odpovede. Ja vysvetlujem žiakom používanie slovesa LOOK pri opisovaní obrázkov za pomoci príkladov.

Príklady:

a) *look + adjective* : *This man looks happy. He has won the lottery. He is a rich man now.*

Obrázok 2 Happy man

Prameň: <http://aribex.com/wp-content/uploads/2013/08/Happy-Man-with-Money.jpg>

Je potrebné žiakom pripomínať dôležitosť koncovky –s v tretej osobe jednotného čísla.
(*they look/ he looks*)

b) *look + like + noun* : *The son looks like his father. He is wearing the same shirt.*

Obrázok 3 Father and Son

Prameň: <http://www.babatude.com/mens-cashmere-rugby-shirt.html>

c) *look + as if + verb phrase* : *It looks as if it is going to rain. There are some clouds on the sky and the man has an umbrella.*

Obrázok 4 Raining

Prameň: <https://www.flickr.com/photos/willowforlife/7158438998/>

7. Prítomný čas priebehový

Aby sme predišli tzv. *nesprávne mu miešaniu gramatických časov*, oboznamujem svojich žiakov s využívaním prítomného času priebehového. Avšak iba v prípade opisovania diania na danom obrázku. Obrázok je vlastne, ako keby *zamrznutý pohyb a dej*. Pomocou tohto gramatického času ho môžeme zaktivizovať. Ak žiaci preukazujú nedostatky v správnej forme alebo používaní gramatického času, je nutné tento gramatický čas vysvetliť.

Príklad: Make sentences by using present continuous.

Obrázok 5 Gramatický čas

Prameň: <http://totalbrainhealth.com/wp-content/uploads/2012/12/activities.jpg>

- a) The horses..... on the meadow.
- b) The young girl ..... water.
- c) The woman ..... in Alps.
- d) They..... in the mountains.
- e) The ship..... to port.
- f) The man ..... in the lake.
- g) These people ..... various sports.

Žiaci dopĺňujú slovesá v priebehovom čase a ďalej vytvárajú svoje vlastné vety.

Úroveň: začiatočník

Cieľ: Precvičovanie a upevňovanie prítomného čase priebehového.

8. Čas a miesto

Obsah každého obrázka má svoje miesto a čas diania. Niekedy je to udané presne a niekedy je nutné domyslieť si kedy a kde sa niečo deje.

Obrázok 6 Families

Prameň: <http://www.kristendukephotography.com/take-family-pictures/>,
<http://familyfoundationsltd.files.wordpress.com/2010/01/appel-family-colorimg-30311.jpg>

Tieto dva obrázky predstavujú najčastejší problém pri definovaní miesta a času. Zatiaľ čo obrázok a) jasne naznačuje miesto (*meadow, forest, park, garden*) a čas (*a day, sunny day, spring day*) diania, obrázok b) nám neponúka žiadnu pomoc pri definovaní času a miesta. Avšak aj v takejto situácii môžeme určiť kde a kedy sa niečo deje (*in the studio and during a day or night*). Záleží od predstavivosti a fantázie žiakov.

Určenie miesta a času je nasledované vetami opisujúcimi dané miesto. Na obrázku a) je možné vidieť niekoľko nápovedí, ako bližšie opísať, kde sa ľudia nachádzajú. (*beautiful place, fresh air, spring weather, birds are singing, the wind is blowing, pure nature, no cars and fumes, silent and peace, it is not noisy...*) Obrázok b) je skoro bez nejakej konkrétnej nápovede, avšak ľudská predstavivosť je naozaj veľká. (*there is playing music in the studio, music is very loud, it helps to have a rest, there is no noise from the street...*)

9. Opis ľudí

Táto časť je buď žiakmi zbožňovaná, alebo nenávidená. Ak žiaci disponujú dostatočnou slovnou zásobou na opis vzhľadu človeka, tak môžu takto vyplniť čas daný na prvú úlohu z maturitného zadania. Slabší žiaci často práve pri tejto časti „pohoria“. Skúšajúci zistí, že si žiak nevie spomenúť na základné slovíčka opisujúce oblečenie a vzhľad človeka. Z vlastnej skúsenosti viem, že vo veľkom strese žiak zabudne aj na slová ako *tall* alebo *short*. Vhodným spôsobom, ako žiakov precvičovať v upevňovaní slovnej zásoby *Clothes and Appearance* je, že na každej hodine vyvolá aspoň jedného žiaka, aby opísal čo má na sebe oblečené a ako vyzerá jeho spolužiak. Je vhodné takto pracovať so žiakmi už od prvého ročníka strednej školy, aby vo vyšších ročníkoch nadobudol pocit istoty. Slovná zásoba tohto typu je prístupná v mnohých publikáciách a webových stránkach.

Vhodné webové stránky:

<http://www.passporttoenglish.com/Intermediate-English/Lesson3/Vocabulary.html>

http://www.speakenglish.co.uk/vocab/describing_people

<http://www.ego4u.com/en/cram-up/vocabulary/description>

<http://www.eslflow.com/describingpeoplelessonplans.html>

http://esl.about.com/library/vocabulary/blwordgroups_people.htm

<http://www.youtube.com/watch?v=ACRpnHBxays>

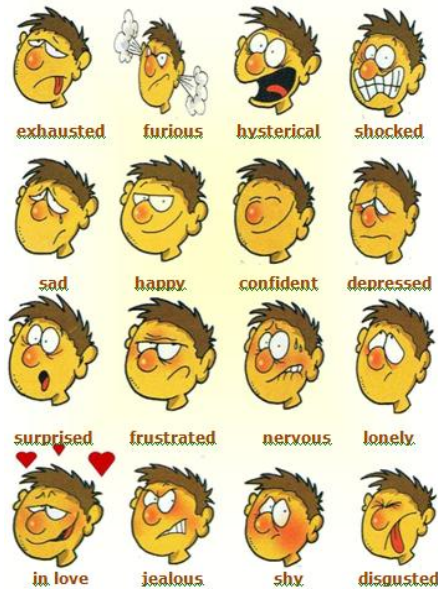
Úroveň: začiatočník, pokročilý

Cieľ: Precvičovanie a upevňovanie slovnej zásoby týkajúcej sa vzhľadu človeka.

10. Pocity

Každý obrázok zobrazujúci človeka, alebo viac ľudí poskytuje možnosť opisovania ich pocitov v danom momente. Je mnoho prídavných mien opisujúcich ľudské pocity a nálady. Pre lepšie zapamätanie a upevnenie základných prídavných mien pre opis pocitov sú vhodné obrázkové pracovné listy.

Príklad:

Obrázok 7 Pocity

Prameň: <http://busyteacher.org/5806-feelings-classroom-poster.html>

Príliš veľa prídavných mien môže viesť k zbytočnému stresu a k odpovedi, ktorá bude pôsobiť zmätene. Základné slová sú pri tejto často opisovania úplne postačujúce.

11. Vytvorenie príbehu.

Posledným, ale najpodstatnejším bodom je vytvorenie vlastného príbehu za pomoci všetkých už spomenutých bodov. Každý obrázok má svoj príbeh. Niektorí žiaci preukazujú dostatočnú fantáziu a predstavivosť, zatiaľ čo žiaci s menšou predstavivosťou trápia seba aj počúvajúcего. Niekedy stačí modelová situácia interpretovaná jedným zo žiakov pred celou triedou. Inokedy stačí jedna otázka zo strany skúšajúceho žiakovi (*Are these people travelling to London?*), ktorý ju využije ako základ pre vytvorenie vlastného príbehu. Je potrebné žiakom pripomínať využívanie prítomného času príbehového. Žiaci, ktorí preukazujú značný problém s používaním viacerých gramatických časov naraz, zvládnu túto úlohu za pomoci jedného gramatického času. Prítomný čas príbehový má využitie nielen v prítomnom čase ale aj pri vyjadrovaní deja do blízkej budúcnosti.

Každý obrázok nachádzajúci sa v maturitnom zadaní je pridelený k určitej maturitnej téme. Je verejne známe, že žiaci by sa mali pri opisovaní obrázka držať pridelenej témy. Avšak ani toto pravidlo žiakom nezakazuje „voľne“ prejsť k vytvoreniu vlastného príbehu.

Príklad:

Obrázok 8 Príbeh

Prameň: <http://helloworldbeautiful.mychelle.com/mychelle/ask-our-esty-a-busy-womans-guide-to-daily-skin-care/>

This young girl is calling his boyfriend. She lives in Italy and he lives in England. She is Lily and he is Paul. Mary wants to see Paul. She is looking for some flights on the internet. Paul is very happy and wants to see her, too. She has to stop calling, because somebody is coming to her. It is her mother. ...

Žiak by mal:

- Pozorne si prezrieť obrázok a popremýšľať aký dej zobrazuje.
- Venovať pozorovaniu a premýšľaniu dostatok času.
- Určiť miesto a čas. Od toho sa rozvíja dej.
- Dôkladne popísať výzor a pocity ľudí. (zvierat)
- Vytvoriť krátky príbeh týkajúci sa danej témy a vlastných záujmov.
- Vyjadrovať sa pomaly, ale plynule.
- Prípadnú otázku zo strany skúšajúceho vnímať, ako pomoc v konverzácii.
- Používať prítomný čas priebežový na opis deja.
- Využívať čas v prospech seba a rozprávať výlučne v danom cudzom jazyku.
- V prípade nedostatočného pochopenia zadania opýtať sa skúšajúceho na bližšie vysvetlenie. (opäť iba v cudzom jazyku)

Žiak by nemal:

- Spanikáriť pri obrázkoch s nedostatočným nápovedami.
- Dlhو rozmýšľať nad určitým výrazom, na ktorý si nevie spomenúť. Buď použije iný výraz, alebo úplne zmení myšlienku.
- Nepoužívať veľa gramatických časov naraz. Zvyčajne ich používa nesprávne a odpoveď nadobúda formu nedostatočných vedomostí z cudzieho jazyka.
- Sústrediť sa iba na jeden objekt alebo človeka (aj keď ich tam viac nie je), ale rozmýšľať nad „pozadím“ . Pomôže snaha nájsť vhodnú myšlienku, ktorá bude tvoriť základ novovytvoreného príbehu.
- Odpovedať na prípadné otázky zo strany skúšajúceho jednoslovné alebo prikývnutím.

- Prestať opisovať obrázok samovoľne. Skúšajúci dáva znamenie na pokračovanie v ústnej odpovedi druhou úlohou maturitného zadania.
- Klásť otázky skúšajúcemu v materinskom jazyku.

3.2 Vyučovacia hodina na precvičovanie opisovania obrázkov.

Príprava vyučovacej hodiny

Vyučujúci: Mgr. Dominika Polomská

Škola: Stredná súkromná odborná škola, Pod Kalváriou 36, 080 01 Prešov

Trieda: 3. B

Študijný odbor: Hotelová akadémia

Predmet: anglický jazyk

Téma: Cestujeme na dovolenku- výber dovolenkovej destinácie za pomoci obrázkov. (2x 45min.)

Ciele vyučovacej hodiny:

Kognitívne:

- precvičiť prítomný čas príbehový a gramatický tvar *would like*
- zopakovať slovnú zásobu k téme Cestovanie a následne ju aplikovať do viet
- vyjadriť svoj názor za pomoci obrázkov
- vytvoriť krátky príbeh k obrázku

Afektívne:

- získať istejší pocit pri vytváraní viet
- uvedomiť si dôležitosť a podstatu osvojovania novej slovnej zásoby

Psychomotorické:

- chápať obrazový materiál ako možnosť tvorivo myslieť a byť kreatívnym účastníkom vyučovacieho procesu

Kompetencie:

- dokázať vyjadriť túžby a potreby v cudzom jazyku
- opakovať nadobudnuté vedomosti
- vhodnými cvičeniami sa aktívne zapojiť so spolupráce
- dopĺňať a rozvíjať už osvojené vedomosti a vedome z nich vytvárať vlastné myšlienky
- úspešne produkovať vlastné myšlienky a názory v cudzej reči

Typ vyučovacej hodiny: kombinovaná hodina

Organizačná forma: frontálna, individuálna, skupinová

Vyučovacie metódy: motivačná metóda, názorno-demonštračná metóda, diskusia, fixačná metóda

Medzipredmetové vzťahy: geografia

Učebné pomôcky: zošit, interaktívna tabuľa, dataprojektor, počítač internet:

1. <http://www.tolearnenglish.com/exercises/exercise-english-2/exercise-english-48729.php>
2. <http://www.youtube.com/watch?v=A-63Yawo0zI>

Každá vyučovacia hodina začína pozdravom a základnými otázkami v anglickom jazyku, ako napr. : „*How are you? Who is missing today? Is he/she ill? What is the day today? What's the weather outside? How many lessons do you have today?...*” Mnohí žiaci prvého ročníka disponujú veľmi dobrou slovnou zásobou. Po príchode na strednú školu je nutné ich slovnú zásobu obohacovať a rozvíjať. Z vlastných skúsenosti viem (nielen

pracovních, ale aj osobných), že už aj základnými frázami môžeme u žiaka dosiahnuť určitý návyk vyjadrovať bežné potreby v cudzom jazyku bez akýchkoľvek problémov. Učiteľ to docieli, len ak počas svojich hodín využíva výlučne daný cudzí jazyk. Ako som už spomínala v predchádzajúcej kapitole, snažím sa každú hodinu venovať 1-2 minúty opisu zovňajšku žiakov. Vyvolám jedného (alebo podľa situácie dvoch) žiaka, aby opísal, čo má na sebe v daný deň oblečené. Žiaci sa zlepšujú nielen v slovnej zásobe, ale aj v používaní gramatických časov. Rozdiely medzi „*What are you wearing now?*“ a „*What do you usually wear to school?*“ si postupom času osvojujú a dokážu s nimi pracovať.

Žiaci 3.ročníka ovládajú slovnú zásobu týkajúcu sa tematického okruhu Cestovanie. Vzhľadom k tomu, že každý žiak je individuálny, tak je aj miera ich vedomostí rozdielna. Každým ročníkom slovná zásoba na určitú tému pribúda, aby sa zvýšila schopnosť žiakov komunikovať v rôznych situáciách. Zvyčajne to býva formou zadania domácej úlohy, a to často z dôvodu nedostatku času počas vyučovacej hodiny. Niekoľko typov a rád, ako učiť slovnú zásobu som už prezentovala v mojej predošlej práci *Ako si efektívne osvojiť slovnú zásobu*.

Vysvetlím žiakom tému nasledujúcich dvoch vyučovacích hodín. Na tabuľu napíšem vetu: „*I would like to travel to Malta, because it is a beautiful country.*“ Niektorým žiakom položím otázku: „*Where would you like to travel?*“ Nasledujú otázky typu „*Why? What do you need to pack? Is it expensive? How much does it cost? How would you like to travel?...*“ Žiaci odpovedajú rôzne. Niektorí žiaci odpovedajú pohotovo, iní zase váhajú so slovnou zásobou. Tak ako som predpokladala, gramatický tvar “*would like*“ je potrebné zopakovať.

Použijem nasledovný príklad:

I like apples.

Mať rád... .

Peter likes pc games.

Je potrebné zdôrazniť 3.osobu jednotného čísla.

I would like an apple.

Chcela by som....Rada by som... .

Peter would like to play pc games.

Podmieňovací spôsob na vyjadrenie toho, čo by sme chceli a radi robili. Pripomeniem žiakom tvorenie záporu a otázky. Dôležité je upozorniť na rovnaký tvar slova „*would*“ vo všetkých osobách jednotného aj množného čísla.

Počas vyučovacích hodín anglického jazyka často využívam IKT pomôcky. Za pomoci internetu a web stránky <http://www.tolearnenglish.com/exercises/exercise-english-2/exercise-english-48729.php> si žiaci precvičia podmieňovací spôsob. Následne žiakom vysvetlím potrebu ovládania výrazov a fráz k téme Cestovanie, a to z dôvodu vytvárania vlastných myšlienok a opisu obrázkov. Internet ponúka mnoho možností, ako žiakom predviesť, zopakovať a upevniť ich vedomosti netradične a často aj efektívnejšie. Pri vyučovaní cudzieho jazyka je potrebné žiakom ponúknuť aj počúvanie iného anglicky hovoriaceho rozprávača. Dôvodov je niekoľko, ale asi najpodstatnejší je, že pre využívanie cudzieho jazyka žiakom v bežnom živote, musí byť samotný žiak pripravený na rôznu intonáciu a prízvuk u človeka, s ktorým komunikuje. V opačnom prípade,

zručnosti a znalosti cudzieho jazyka nadobudnuté počas štúdia nevyužije v dostatočnej miere.

Použijem internetový odkaz (prameň) s prezentáciu, ktorá trvá približne 15 minút, aby som žiakom predviedla zopár výrazov a fráz tykajúcich sa našej témy.

Obrázok 9 Travel Vocabulary

Prameň: <http://www.youtube.com/watch?v=A-63Yawo0zI>

Žiakov upozorním, že každú časť videa budem zastavovať, aby sme predišli nesprávnemu pochopeniu slov a výrazov. Pri každom vysvetlení výrazu musí si byť učiteľ istý, že ho žiaci chápu. Pri nesprávnom zachytení významu slova je dosť pravdepodobné, že si ho žiak aj zle zapamätá. Aby sme tomu predišli, učiteľ sa na prezentované video musí pripraviť a žiaci ho musia pozorne vnímať. Počas samotného videa a môjho prerušovania a vysvetľovania (v cudzom jazyku) si žiaci robia poznámky do zošita. Používanie materinského jazyka nastáva pri slovnom spojení „*exchange rate*“. V takýchto prípadoch je efektnejšie (aj z časového dôvodu) slovo preložiť, aby som sa uistila, že ho žiaci chápu správne.

Koniec prvej hodiny využijem na krátke opakovanie všetkých výrazov a podmienovacieho spôsobu „*would like*“. Pripomeniem žiakom, že v téme pokračuje po krátkej prestávke na ďalšej vyučovacej hodine. V prípade, že nasledujúcou hodinou sa pokračovať nemôže (kvôli rozvrhu), je vhodné zadať žiakom domácu úlohu na preopakovanie spomínaných výrazov. Uprednostňujem formu tvorenia viet pred samotným „*bifľovaním*“ slovíčok. Pomocou využívania slov vo vetách si žiaci dokážu zapamätať slovíčka dlhodobejšie.

Po krátkej prestávke sú žiaci na svojich miestach pripravení na pokračovanie v téme Cestovanie. Túto vyučovaciu hodinu venujeme precvičovaniu jazykovej zručnosti opisovania obrázkov. Pomocou IKT pomôcok žiakom na tabuľu „*nasvietim*“ obrázky týkajúce sa cestovania. (vid'. Príloha 1) Je možné tieto obrázky prezentovať pomocou PowerPointu. Závisí to od každého učiteľa. Tak ako pri každej hodine s využívaním vizuálnych podnetov, tak aj teraz začnem otázkou „*How many pictures can you see?*“ Dôvodom je pripomenutie frázy „*I can see...*“. Obrázky znázorňujú dve rozdielne destinácie, spôsoby dopravy a veci potrebné na dovolenku. Žiaci jednotlivito odpovedajú na otázku „*What can you see in the first picture?*“ Postupne prechádzame k ďalším obrázkom. Žiaci dokážu opísať predmety a ľudí na obrázku. Dovolím im používať zošit s poznámkami, ako postupovať pri opisovaní, ktoré som opisovala v predchádzajúcej

podkapitole. Pomocou všetkých krokov je každý žiak schopný pokračovať v detailnejšom opisovaní. Niektorí žiaci nesprávne používajú priebehový čas. Každú nesprávnu vetu napíšem na tabuľu a opýtam sa žiakov, kde je chyba. Snažím sa žiakom vysvetliť, že ak sa na obrázku nachádza niečo, čo nevedia pomenovať, nech sa ho snažia nahradiť vysvetlením načo sa daná vec používa.

Napríklad: plážové ležadlo – *beach chair/deck chair* nahradili slovným spojením *chair for lying and sunbathing on the beach*.

Podobným spôsobom môžeme predísť tomu, že sa žiak pri každom objekte nachádzajúcom na obrázku, ktorého výraz v anglickom jazyku nepozná, bude v materinskom jazyku pýtať učiteľa. K výrazu sa dopravujeme spoločne. Žiak sa snaží vysvetliť, čo potrebuje vedieť a až tak mu ponúknem správny výraz daného slova v anglickom jazyku. Všetky objekty nachádzajúce sa na obrázku sú žiakom známe, preto sa môžeme posunúť v práci ďalej. Vybrala som z opisovaných obrázkov obr. 3 a 6 a navrhla žiakom, aby si obrázky ešte pozornejšie prezreli. Žiakom som kládla otázky, na ktoré mi odpovedali.

Otázka: „ *What is this young girl in the picture number 3 thinking about?* “

Odpovede: „ *holiday, love, her boyfriend, sea...*“

Otázka: „ *Does she have a problem?*“

Odpovede: „ *She can't close her bag. She has a lot of clothes. She doesn't know where is she going. She needs help. ...*“

Otázka: „ *How can you help her? What should she do?* “

Odpovede: „ *She can stay home. She can have only two shirts, one dress and jeans. ...*“

Podobnými otázkami navediem žiakov k vytvoreniu jednoduchého príbehu o mladom dievčati z obrázka 3 a o mladíkovi, ktorý sa rozhodol cestovať na dovolenku stopovaním okoloidúcich áut z obrázka 6. Počas vytvárania spoločných príbehov, som ja svojimi otázkami navádzala žiakov k nejakej myšlienke, zatiaľ čo samotní žiaci pridávali do príbehu svoje (aj vtipné) nápady, ako rozvinúť dej. Takýmto spôsobom sa každý jeden žiak zapojí do procesu. Snažím sa odbúrať u žiakov stres a obavy z nesprávneho vyjadrovania.

Tipy na domácu úlohu:

1. Pomocou AscAgendy žiakom posielam mnohé dokumenty, aby sme predišli zbytočnému hromadeniu papierov. Obrázky z tejto vyučovacej hodiny, či už vo Wordu alebo PowerPointe, predošlem každému žiakovi z tejto triedy. Je to vynikajúci spôsob, ako komunikovať so žiakmi na diaľku. Zadávanie úloh, preposielanie rôznych lekcí alebo testov zefektívňujú vyučovací proces a v nemalej miere aj motivujú žiakov k práci. Dnešní mladí ľudia používajú internet každý deň, niektorí zmysluplne a iní zas na zábavu. Je múdre sa im do ich sveta takýmto spôsob „votrieť“ a nepriamo nútiť k aktívnej práci. Úlohou žiakov je vytvoriť krátky príbeh o sebe. Vyberú si z dvoch destinácií jednu (obr.1 a 2), ako by sa zbalili na cestu (obr.3 a 4) a ako by tam cestovali (obr.5 a 6). Krátky príbeh má obsahovať minimálne 50 minút. Týmto spôsobom si žiaci rozvíjajú svoju tvorivosť a precvičujú jazykové zručnosti v písaní.

2. V rámci rozvíjania medzipredmetových vzťahov často dávam žiakom za úlohu vytvoriť krátku prezentáciu v PowerPointe. Následne ich odprezentujú na vyučovacej hodine a sú ohodnotení známkou. Každý žiak vytvorí vlastnú prezentáciu s názvom *I would like to travel to...* . Prezentácia má obsahovať 7 snímok s rôznymi obrázkami a opismi danej krajiny.

Skúsenosti a odporúčania:

Žiaci vždy veľmi radi privítajú možnosť získať novú informáciu nie úplne tradičnou formou, čiže z knihy. Je to pre nich zaujímavejší spôsob zoznamovania sa s novými poznatkami. Niektorí žiaci nestihnú zachytiť všetky dôležité body z videa, preto je vhodnejšie prehrať video ešte raz. Ak má učiteľ možnosť využiť učebňu vybavenú počítačmi s príslušenstvom, tak nech uprednostní túto formu zoznamovania sa s obsahom videa. Odkedy žiaci vedia, že sa pri nevedomosti vyjadriť určité slovo v anglickom jazyku môžu vyjadriť pomocou opisu načo sa ten daný predmet používa, alebo z akého materiálu pozostáva, sú sebaistejší v komunikácii. Niekedy to prináša veľmi vtipné momenty na hodinách anglického jazyka.

Vytváranie prezentácie umožní žiakom preukázať svoju fantáziu a pomôže učiteľom pri zadávaní zaujímavých foriem domácich úloh.

4 ROZPRÁVANIE K TÉME

Druhú časť maturitného zadania tvorí niekoľko otázok alebo bodov k určitej maturitnej téme. Žiak má za úlohu vyjadriť stanovisko k danej problematike za pomoci vlastných poznatkov nadobudnutých počas štúdia na strednej škole. Overujú sa ich jazykové zručnosti komunikovať na rôzne témy a problémy súčasne doby. Vo väčšej miere ide o ich osobný názor a myšlienky a určité malé percento tvoria fakty. Existuje mnoho publikácií v knižnej, ale aj elektronickej forme, ktoré opisujú texty ku konkrétnym maturitným témam. Počet maturitných tém je 25, pričom maturitných zadaní je 30. Každé zadanie obsahuje 3 úlohy, kde každá úloha sa týka inej témy. Časté vyhlásenia študentov, že sa im stačí naučiť iba tri maturitné témy, nie sú vôbec múdrou myšlienkou. Je naozaj iba veľmi malé percento úspešnosti, že si žiak vyťahuje akurát to zadanie s presne tými maturitnými témami, ktoré sa naučil. Aby som predišla takýmto špekuláciám zo strany žiakov, volím argument, že nie je najdôležitejšie zmaturovať na jednotky. Najväčší úspech každého žiaka učiaceho sa nejaký cudzí jazyk je, aby sa ho učil zmysluplne a vedel s ním v budúcnosti narábať vo svoj prospech.

V tejto kapitole opisujem niekoľko dôležitých poznatkov, prečo je rozprávanie na nejakú tému pre žiakov takým strašiakom, ponúkam vhodné riešenia ako to zmeniť a nakoniec detailne popisujem reálnu vyučovaciu hodinu, ktorá sa týka práve tejto problematiky.

4.1 Spôsoby riešenia nedostatkov pri zvládnutí zadanej úlohy

Dôvody neúspechu žiakov:

- nie je vytvorená vhodná atmosféra v triede
- strach z rozprávania plného chýb a nezrozumiteľného toku myšlienok
- text je naučený formou „bifľovania“ a memorovania viet, čo má často za príčinu zvýšenú nervozitu žiakov
- neistota v samého seba a svojich jazykových zručností
- nevedomosť vyjadriť sa k téme (často ani v rodnom jazyku)
- časté využívanie materinského jazyka počas hodín cudzieho jazyka
- neschopnosť sústrediť sa

Dôvody neúspechu zo strany učiteľa:

- používanie materinského jazyka
- nedostatok času venovaný iba komunikácii v cudzom jazyku
- neznalosť rozlíšiť podstatné informácie od nepodstatných
- silný dôraz kladený na memorovanie textov z knihy
- slabý dôraz kladený na improvizáciu a fantáziu samotných žiakov
- neochota meniť svoje návyky a zvyky v učení žiakov
- časté opravovanie gramatiky počas odpovede žiaka, čím sa narušuje jeho vyjadrovanie v cudzom jazyku

Metódy na precvičovanie:

1. Zoznámenie sa so všetkými maturitnými témami

Všetky maturitné témy vychádzajú z jednej základnej, a to z témy *Rodina*. Táto všeobecná téma vypovedá o samotnom žiakovi do takej miery, že sa vie pohodlne

prepojiť na inú tému a z tej zase na ďalšiu. Takéto prepájanie je veľkou pomocou hlavne pri témach, ako *Veda a technika*, či *Ludia spoločnosť*. Úlohou žiaka je vyjadriť vlastný názor na danú tému. Ku každej maturitnej téme sa môže dopracovať určitými prechodmi z témy na tému. Na vyučovacích hodinách využívam mnou zhotovený graf prepojenia maturitných tém. (viď. Príloha 2) Táto technika je využiteľná aj v momentoch, keď žiak už nie je v stave rozprávať na danú tému. Jednoducho použije metódu tzv. *premostenia témy*, ak mu to skúšajúci dovolí.

Úroveň: začiatočník, pokročilý

Cieľ: Pochopenie prepojenia maturitných tém.

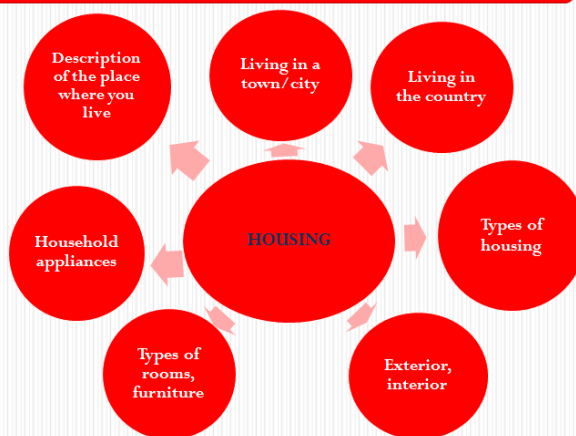
2. Štruktúra maturitnej témy

Učitelia anglického jazyka majú k dispozícii na výučbu maturitných tém mnoho publikácií s celými textami, nahrávkou, cvičeniami ale aj priloženými prezentáciami. Texty bývajú zväčša plné zbytočných viet a informácií, ktoré žiakom komplikujú ich ústne odpovede. Veľa učiteľov rieši problematiku učenia maturitných tém formou „Tu je text, prečítame si ho, preložíme si ho a vy sa ho naučíte naspamäť.“ Výsledkom je, že lepší žiaci to zvládnu tak, že vedia selektovať dôležité od menej dôležitého. Slabší žiaci s tým majú problém. Naučia sa to naspamäť a veľmi rýchlo to aj zabudnú. Nedokážu k textu pripojiť svoj vlastný názor. Zvyšok žiakov sa to nenaučí, lebo to jednoducho nedokážu.

Chcela som predstaviť maturitné témy žiakom inou formou, tak aby pochopili, čo presne im k danej téme je potrebné vedieť, ako sa k tomu dopracovať a snažiť sa k tomu vyjadriť svoj vlastný názor. Kniha YES! (Billíková,A., Preložníková,S., Chystáte sa na maturitu? Maturitná úroveň B1) je vybavená aj priloženým CD s audionahrávkami a prezentáciami v PowerPointe ku každej z maturitných tém. Žiakov oboznamujem s novými maturitnými témami práve pomocou týchto prezentácií, ktoré obsahujú základné a podstatné body potrebné k danej téme, inšpiratívne obrázky a mnoho nápovedí ako túto tému zvládnuť

Brainstorm the vocabulary connected with the following subtopics:

2

Look at the pictures and describe the advantages and disadvantages of each type of housing.

3

Obrázok 10 HOUSING

Prameň: CD- Billíková, A., Preložníková, S., YES! Chystáte sa na maturitu? Maturitná úroveň B1

Prvé stretnutie s témou realizujeme pomocou prezentácie a vymedzenia hlavných bodov pre danú tému. Obrázky slúžia ako vizuálny podnet k vytváraniu myšlienok žiakov.

Úroveň: pokročilý

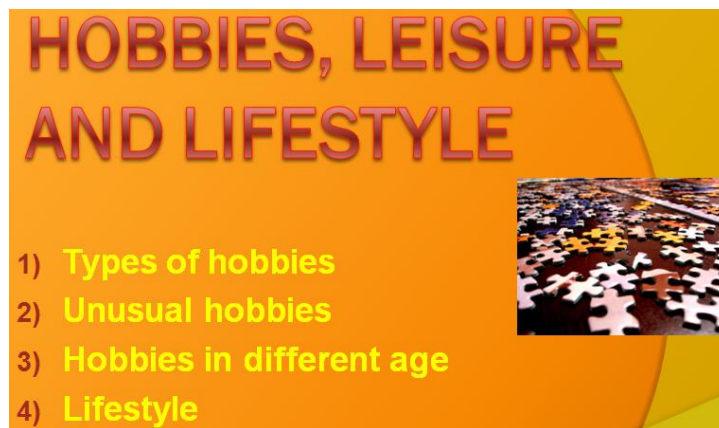
Cieľ: Pochopenie eliminovať nepodstatné časti a sústrediť sa iba na dôležité body.

3. Skupinová práca pri tvorení maturitnej témy

Motivujúcim prvkom v rozvoji každého žiaka je jeho zapájanie do tvorenia pomocou skupinovej práce. Každú tému rozdelím na určité časti. Následne rozdelím žiakov do 4 skupín (záleží od počtu žiakov v triede) a prideliť im 1 alebo 2 časti na vypracovanie.

Príklad: *Hobbies, leisure time and lifestyle*

Maturitná téma je rozdelená na 4 základné časti.

Obrázok 11 HOBBIES

Prameň: CD- Billíková,A., Preložníková,S., YES! Chystáte sa na maturitu? Maturitná úroveň B1

Skupina 1 má za úlohu napísať, ako chápe pojem záľuba a vypísať rôzne druhy záľub. Určiť dôvod prečo ľudia majú práve takéto záľuby a čo ich k tomu vedie.

Skupina 2 vysvetlí pojem nezvyčajná záľuba, vymenuje ich a zdôvodni postoje ľudí k týmto záľubám. Určí základné rozdiely zvyčajných a nezvyčajných záľub.

Skupina 3 vysvetlí rozvoj a zmenu záľub počas ľudského života. Ako sa záujmy ľudí menia a prečo.

Skupina 4 vymedzí pojem životný štýl. Určí od čoho životný štýl ľudí závisí a aké sú rozdiely v životnom štýle ľudí v mladom a staršom veku.

Úroveň: pokročilý

Cieľ: Vytváranie vlastnej práce, ako súčasť celku.

4. Vytváranie vlastnej prezentácie

Ako som už spomínala v predchádzajúcej kapitole, naši žiaci pracujú s počítačom, preto využívam každú príležitosť, ako im pripomenúť, že informačno-komunikačné technológie je vhodné využívať v prvom rade na získavanie nových informácií a poznatkov. Takouto formou obohacujú svoje vedomosti a zručnosti v mnohých smeroch. Naša škola vytvorila učiteľom cudzích jazykov priestor na využívanie moderných technológií počas vyučovania. Jazyková učebňa je vybavená 16 počítačmi s príslušenstvom, prístupom na internet a programom *OPTIMAS* pre učiteľov, aby mohli nerušene sledovať a koordinovať prácu každého žiaka samostatne. Každý žiak si vyžrebuje 1 alebo 2 témy (podľa počtu žiakov) vytvorí prezentáciu v rozsahu 10 snímok. Stručne popíše dôležité body, ktoré sme si už vopred vymedzili a s použitím internetu a knihy vytvorí vlastnú prezentáciu, ktorú následne predstaví svojim spolužiakom. Takýmto spôsobom povzbudzujem žiakov k efektívnej práci a precvičovaniu ústneho prejavu pred celou triedou. Slabší žiaci potrebujú viacej pozornosti a trpezlivosti. Zo skúsenosti viem, že aj takéto žiaci môžu svojou prácou a usilovnosťou milo prekvapiť.

Úroveň: pokročilý

Cieľ: Svojou tvorivosťou prispieť k inovatívnemu prístupu učenia cudzieho jazyka.

5. Nahrávky textov

Radím žiakom počúvať doma audio nahrávky textov maturitných tém. Všetky nahrávky sú prístupné na internete. Žiaci si môžu vybrať medzi pomalšou verziou a tou reálnou. Učenie sa textov od slova do slova nie je správny a efektívny prístup, avšak počúvanie

hovoréného slova v anglickom jazyku na dané témy, môže zvýšiť ich samovoľné osvojenie niektorých myšlienok a fráz. Všetky nahrávky sú prístupné na webovej stránke: <http://zmaturoj.zones.sk/vypracovane-maturitne-temy/anglictina/>.

Úroveň: pokročilý

Cieľ: Hlbšie upevnenie slovnej zásoby a fráz na danú tému.

Žiak by mal:

- Vymedziť hlavné body ku každej maturitnej téme.
- Snažiť sa vyjadriť svoj názor a nie memorovať komplikované vety.
- Nebáť sa začať hovoriť k zadanej téme z vlastného pohľadu.
- Hovoriť pomaly ale plynule.
- Prepojiť si zadanú tému so svojimi osobnými skúsenosťami a zážitkami.
- Využívať frázy *I think...*, *In my opinion...*, *I suppose...* . (viď. 3.kapitola)
- Pôsobiť sebaisto a vyrovnané.
- Ochotne prijať otázku od skúšajúceho a použiť ju vo svoj prospech.
- Rozumieť tomu čo hovorí.
- Počas odpovede používať výlučne cudzí jazyk.

Žiak by nemal:

- Panikáriť pri „zlom“ výbere maturitného zadania.
- Učiť sa texty od slova do slova.
- Používať pri odpovedi ťažké a komplikované vety.
- Používať pri odpovedi slová v materinskom jazyku, ako napr.: *teda, a, ale, že, no...*
- Pýtať sa skúšajúceho na detailnejšie vysvetlenie zadania v materinskom jazyku.
- Prestať rozprávať a nečinne čakať na otázku od skúšajúceho.
- O pakovať informácie, ktoré už spomenul, len aby niečo hovoril.

4.2 Vyučovacia hodina na precvičovanie vyjadrovania sa k téme.

Príprava vyučovacej hodiny

Vyučujúci: Mgr. Dominika Polomská

Škola: Stredná súkromná odborná škola, Pod Kalváriou 36, 080 01 Prešov

Trieda: 3. B

Študijný odbor: Hotelová akadémia

Predmet: anglický jazyk

Téma: Zdravé stravovanie- ako zmeniť svoje stravovacie návyky.

Ciele vyučovacej hodiny:

Kognitívne:

- precvičiť prítomný čas jednoduchý
- zopakovať osvojenú slovnú zásobu
- vyjadriť svoj názor vlastnými slovami
- zapojiť sa do diskusie vlastnými myšlienkami

Afektívne:

- získať istejší pocit pri vytváraní viet
- uvedomiť si dôležitosť zapájania sa do skupinovej práce

Psychomotorické:

- využiť vizuálny podnety v prospech seba

Kompetencie:

- dokázať vyjadriť vlastné myšlienky v cudzom jazyku

- aktívne sa zapojiť do spolupráce

- prezentovať vlastné myšlienky pred ostatnými žiakmi

Typ vyučovacej hodiny: kombinovaná hodina

Organizačná forma: frontálna, individuálna, skupinová

Vyučovacie metódy: motivačná metóda, názorno-demonštračná metóda, diskusia, fixačná metóda

Medzipredmetové vzťahy: informatika, technológia prípravy pokrmov

Učebné pomôcky: zošit, interaktívna tabuľa, dataprojektor, počítač

internet:

1. http://www.eslflow.com/Brainstorming_Cooking.pdf
2. <http://www.esolcourses.com/content/topics/food/healthy-eating/healthy-eating-lesson-activities.html>

Vyučovacia hodina začína pozdravom a bežnými konverzačnými otázkami. Žiaci sú zvyknutí, že majú odpovedať výlučne v anglickom jazyku. Snažím sa, aby pochopili, že eliminovanie slovenského jazyka počas hodín angličtiny, zlepšuje ich jazykové zručnosti a zvyšuje šancu pohotovo reagovať.

Žiakom položím otázku týkajúcu sa témy tejto hodiny : „ *I haven't eaten my breakfast today. I am on diet. Do you think it is healthy or not?* “ Väčšina žiakov okamžite zareaguje nesúhlasne. Pokračujem v kladení otázok: „ *Why ? What should I eat to feel healthy and lose weight?* “ Niekoľko žiakov sa prihlási. Odpovede na moje otázky sú: „ *You have to eat breakfast. Eat a lot of fruit and vegetables. Do some sports. ...*“ Oznamím žiakom, že dnešná hodina sa bude týkať jedla, a ako zdravo schudnúť.

Na preopakovanie slovnej zásoby sa mi veľmi osvedčila forma *brainstorming-u*. Pomocou interaktívnej tabule žiakom ponúknem jednoduchú mapu týkajúcu sa varenia. (http://www.eslflow.com/Brainstorming_Cooking.pdf) Úlohou žiakov je doplniť chýbajúce miesta. Žiaci pracujú v dvojiciach. Po chvíľke sa ich začnem pýtať, ako doplnili chýbajúce miesta. Je dôležité vyvolávať žiakov tak, aby sa každý dostal k slovu.

Vysvetlím žiakom, že pred krátkym videom, ako sa správne zdravo stravovať, budú odpovedať ešte na pár otázok.

Questions:

- 1) Would you say you eat a healthy diet? Why/why not?
- 2) How many portions of fruit and vegetables do you eat a day?
- 3) Do you think you eat enough fruit & vegetables?
- 4) How often do you eat takeaways and junk food?
- 5) How often do you eat snacks between meals?
- 6) Do you ever find yourself eating snacks while you are working?
- 7) Do you ever skip breakfast? If yes, how often do you skip breakfast?
- 8) What things could you do to improve your diet? Write down a few ideas

Obrázok 12 Questions Food

Prameň: <http://www.esolcourses.com/content/topics/food/healthy-eating/healthy-eating-lesson-activities.html>

Upozorňujem žiakov, aby odpovedali celými vetami. Pre uistenie správnosti ich konania, predvedieme si to na prvej otázke. Tým, že žiaci odpovedajú na otázky celými vetami, vytvárajú si tak myšlienky, ktoré budú používať v diskusii pri vyjadrovaní svojho názoru. Odpovede si píšú do zošitov. Pozorujem žiakov a dozerám na to, aby predišli zbytočným gramatickým chybám.

Pred spustením krátkého videa(2min. 15sek.), žiakom vysvetlím, aby sa snažili iba pozerat' a vnímat' obsah.

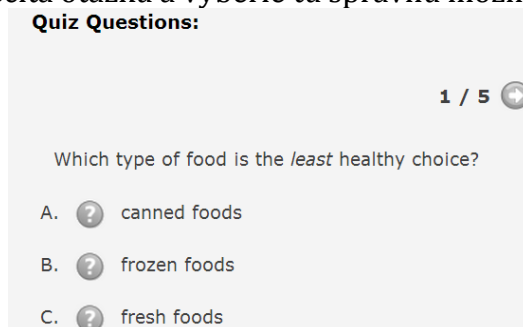

Obrázok 13 Video Food

Prameň: <http://www.esolcourses.com/content/topics/food/healthy-eating/healthy-eating-lesson-activities.html>

Video si pozrú ešte raz, ale tento krát si už budú robiť aj poznámky. Video obsahuje niekoľko krokov, ako zdravo chudnúť. Žiakom kladiem otázky, ako: „*How many steps to eat better are in this video? What is the step 1, step 2... Do you agree with these arguments?...*“ Vyvolávam žiakov tak, aby každý niečo povedal. Je nutné podnecovať chuť do konverzácie u všetkých žiakov v triede.

Nie všetci žiaci si stihli zapísať všetky potrebné informácie. Video pustím ešte raz. Následne využijem interaktívnu tabuľu k vyplneniu krátkého kvízu k videu. Každý žiak príde k tabuľi, nahlas prečíta otázku a vyberie tu správnu možnosť.

Obrázok 14 Quiz Food

Prameň: <http://www.esolcourses.com/content/topics/food/healthy-eating/healthy-eating-lesson-activities.html>

Opýtam sa, ktorý žiak by chcel predniesť svoje odpovede z prvého cvičenia pred celou triedou. Jeden žiak s veľmi malou pomocou zošita predstaví svoje stravovacie návyky. Vyvolám ešte jedného žiaka, ktorý potrebuje pomoc skoro pri každej odpovedi. Následne vyvolám iného žiaka, aby zopakoval všetky kroky, ako zdravo schudnúť, ktoré boli spomínané vo videu. Aj tento žiak si potrebuje pomôcť svojimi poznámkami v zošite.

Opýtam sa, kto by chcel povedať rozdiely v stravovaní u prvého a druhého žiaka. Niektorí žiaci váhajú, či si zapamätali všetko. Neupozornila som ich vopred, že sa na to budem neskôr pýtať. Dvaja žiaci spoločnými silami dokázali popísať, ako sa prví dvaja žiaci stravujú. Do konca hodiny využívam minúty na jednoduchú komunikáciu so zvyškom triedy.

Tipy na domácu úlohu:

1. Každý žiak si vytvorí svoj vlastný reálny jedálniček na celý týždeň: koľkokrát do dňa je, čo zvyčajne je, či si jedlo pripravuje sám, či chce zmeniť svoje stravovacie návyky.
2. Vyhľadať na internete aj iné informácie, ako sa zdravo stravovať. Formou prezentácie na hodine predstaviť svojim spolužiakom, ako túto úlohu splnili.

Skúsenosti a odporúčania:

Vždy, keď ponúknem žiakom motivačnú pomôcku vo forme videa, obrázka alebo nahrávky, ich aktivita v tvorivej práci sa neporovnateľne zvýši. Majú sa čoho chytiť, preto sú sebaistejší vo vytváraní vlastných myšlienok. Ak by som žiakom neponúkla nič, bolo by veľmi ťažké od nich vyžadovať tvorivý prísun. Prezentovanie svojich myšlienok a nápadov musí prezentovať každý žiak. Nie vždy je možné (hlavne pri veľkej skupine žiakov), aby sa všetci dostali k slovu, avšak aspoň krátkou vetou alebo myšlienkou môže prispieť ku konverzácii každý žiak v triede.

Vytváranie jedálnička na celý týždeň zvyčajne prebudí u žiakov chuť prezentovať sa. Nenáročná úloha im dáva šancu zvýšiť sebavedomie pri konverzácií v cudzom jazyku. Vyhľadávanie nových informácií na internete patrí k základným činnostiam, ako u žiakov prebudí zvedavosť. Všetko závisí od zadanej témy. Niekedy ich to baví viac, niekedy menej.

5 SITUAČNÁ ÚLOHA

Tretia časť maturitného zadania predstavuje situačná úloha, čiže riešenie určitej situácie k téme. Zmyslom tejto úlohy je overiť žiakove zručnosti reagovať a improvizovať v určitej autenticknej situácii. Mnoho žiakov má pocit, že na túto časť maturitnej skúšky nie je možné dopredu sa pripraviť. Opak je pravdou. Nacvičovať rôzne situačné dialógy ku všetkým témam, je ďalší bod v príprave na maturitnú skúšku. Situačné úlohy slúžia na stimulovanie tvorivosti u žiakov za pomoci vytvárania určitej zápletky, ktorú žiaci musia vyriešiť. Tvorivosť každého žiaka je iná, preto aj prezentovaná autentická situácia má zvyčajne rozdielne riešenie. Hoci sa tejto časti maturitného zadania žiaci obávajú najviac, zväčša ju aj tí slabší žiaci s pomocou skúšajúceho zvládnu. Podstatou tejto úlohy je, že žiak je ten, kto má na ústnej maturite viesť dialóg a podávať riešenia. Skúšajúci je v pozícii človeka, ktorého má žiak o niečom presvedčiť, vysvetliť mu niečo, pozvať ho niekam či pomôcť mu v určitej situácii. Situačné úlohy (*role plays*) by mali predstavovať autentické situácie, ktoré sa žiakom môžu udiť v ich reálnom živote. Preto aj výber týchto situácií k maturitným témam má obsahovať zadanie prislúchajúce tejto dobe a zvykom.

V nasledujúcej podkapitole opisujem stratégie ako efektívne precvičovať situačné stratégie, čomu by sa žiaci aj učitelia mali vyhnúť, a ako tieto poznatky využiť v ich reálnom živote v budúcnosti.

5.1 Spôsoby riešenia nedostatkov pri zvládnutí zadanej úlohy.

Dôvody neúspechu žiakov:

- prílišný stres z pocitu, že sú to práve oni, kto vedie dialóg
- nie sú detailne oboznámení so stratégiami, ako situačnú úlohu zvládnuť
- slabá predstavivosť
- obavy reagovať tak, ako by reagovali v reálnom živote
- slabá slovná zásoba
- neustále prekladanie viet zo slovenčiny do angličtiny
- možnosť zaskočenia následnou reakciou od skúšajúceho

Dôvody neúspechu zo strany učiteľa:

- nedostatočné precvičovanie tejto aktivity počas vyučovacích hodín
- stručné vysvetlenie postupu, ako zvládnuť viesť dialóg
- nedostatočný čas venovaný príprave
- slabý dôraz na rozvíjanie predstavivosti u žiakov
- časté opravovanie gramatiky počas rozprávania
- vnucovanie nápadov a myšlienok žiakom bez možnosti voľného priestoru vlastného tvorenia
- striktné pridržiavanie sa zadanej témy

Metódy na precvičovanie:

1. Jednoduché dialógy

Je vhodné začať jednoduchými konverzačnými dialógmi, ako sú napr. telefonáty, objednávanie izby v hoteli, objednávanie jedla v reštaurácii, stretnutie kamaráta na ulici,

pozvanie na večeru... . Pri týchto dialógoch si žiaci zvyknú využívať zdvorilostné frázy, pozdravy a začnú ich aj bežne používať. Internet ponúka niekoľko modelových situácií. Vhodné webové stránky:

1. <http://esl.about.com/library/beginner/blwouldlike.htm>
2. <http://bloccs.xtec.cat/ebreenglish/2012/04/11/dialogues-at-a-restaurant/>
3. <http://www.talkenglish.com/LessonDetails.aspx?ALID=547>
4. <http://www.learnenglish-a-z.com/basic-english-conversation.html>

Úroveň: začiatočník, pokročilý

Cieľ: Precvičovanie dialógov.

2. Vypočutie nahrávky s príslušnými cvičeniami

Krátke nahrávky s dialógmi na rôzne témy sprevádzané cvičeniami na overenie správneho porozumenia, môžu zvýšiť osvojenie formy a techniky vytvárania vlastných dialógov.

Internetová stránka: <http://learnenglish.britishcouncil.org/en/big-city-small-world> ponúka niekoľko sérií dialógov *Big city small world*. Ide o skupinu mladých ľudí žijúcich v Londýne. Každá časť obsahuje cvičenie pred počúvaním krátkeho dialógu ako prípravu na správne porozumenie. Po vypočutí nahrávky sú k dispozícii cvičenia na rýchle overenie správneho porozumenia danej nahrávky.

Úroveň: začiatočník, pokročilý

Cieľ: Precvičovanie jazykových zručností- počúvanie a čítanie.

3. Pracovný pohovor

Veľmi obľúbená forma prezentovania situačnej úlohy. Učiteľ rozdá žiakom ich pracovné pozície, o ktoré majú záujem. Môže to urobiť aj náhodným výberom, ale žrebovaním. Každý študent dostane lístoček s informáciami ohľadne miesta, potrebných skúseností, výške platu atď.

Stránka www.busyteacher.org ponúka veľký výber takýchto kartičiek pre žiakov, ktoré stačí vytlačiť a rozstrihať. Ak má učiteľ pocit, že niektoré vety alebo slová môžu robiť jeho žiakom problémy, zmení a prispôbí obsah.

Žiaci pracujú vo dvojiciach, kde jeden z nich je ten, kto kladie otázky na pracovnom pohovore a ten druhý sa o o pracovnú ponuku uchádza. Otázky si žiaci vytvoria sami, alebo im ich učiteľ ponúkne.

4. Situačná úloha nie ako dialóg, ale ako skupinová diskusia

Každý žiak dostane svoju úlohu a informácie o tom, kto je a čo robí. Rozhovor bude prebiehať v skupine 8 žiakov. V prílohe 3 ponúkam kartičky s informáciami o 8 susedoch, ktorý sa stretávajú na spoločnom večierku. Každý žiak predstavuje jedného suseda. Ich úlohou je rozprávať o sebe. Navzájom si klásť otázky a odpovedať. Odpovede na otázky, ktoré sa nenachádzajú na rozdaných kartičkách, si žiaci vymyslia sami. Do deja vstúpi učiteľ. Pýta sa žiakov na informácie o ich susedoch. Tak zistí, či si žiaci zapamätali informácie o svojich susedoch, a či ich dokážu prerozprávať niekomu inému.

Úroveň: pokročilý

Cieľ: Precvičovanie schopnosti byť pozorný a vnímavý.

5. 30 minút slávy

Jeden žiak sa stane slávnou osobnosťou po dobu 30 minút. Osobné a pracovné informácie má vopred naštudované. Jeho úlohou je zvládnuť odpovedať na otázky jeho spolužiakov. Určité otázky sú vopred pripravené a slúžia, ako pomôcka pri kladení otázok. V prílohe 4 ponúkam informácie o slávnej herečke a otázky pre žiakov. Zdroj tejto úlohy je www.busyteacher.org.

Úroveň: pokročilý

Cieľ: Precvičovanie vyjadrovania sa v cudzom jazyku pred väčším počtom ľudí.

Žiak by mal:

- Pôsobiť sebaisto.
- Viest' dialóg.
- Klásť zmysluplné otázky.
- Reagovať na otázky venované jeho osobe.
- Pomocou svojej fantázie vymýšľať informácie o svojej postave. (pokiaľ ich nemá dopredu stanovené)
- Používať gestá a mimiku.
- Hovoriť výlučne v anglickom jazyku.

Žiak by nemal:

- Ostať ticho a nečinne čakať čo sa bude diať.
- Odmietat' reagovať na otázky.
- Používať vetu : „*I don't know.*“
- Rezignovať zo zadanej úlohy.
- Používať materinský jazyk.

5.2 Vyučovacia hodina na precvičovanie situačnej úlohy.

Príprava vyučovacej hodiny

Vyučujúci: Mgr. Dominika Polomská

Škola: Stredná súkromná odborná škola, Pod Kalváriou 36, 080 01 Prešov

Trieda: 1.C

Študijný odbor: Kuchár, Čašník

Predmet: anglický jazyk

Téma: Kto si?- Zmena identity.

Ciele vyučovacej hodiny:

Kognitívne:

- precvičiť prítomný čas jednoduchý
- zopakovať osvojenú slovnú zásobu
- zapojiť svoju tvorivosť do vytvárania svojho osobného profilu

Afektívne:

- získať istejší pocit pri vytváraní viet
- uvedomiť si dôležitosť zapájania sa do skupinovej práce

Psychomotorické:

- využiť pomocné vety ako štart pre jeho vlastnú prácu

Kompetencie:

- dokázať vyjadriť vlastné myšlienky v cudzom jazyku
- aktívne sa zapojiť do spolupráce
- prezentovať vlastné myšlienky pred ostatnými žiakmi

Typ vyučovacej hodiny: kombinovaná hodina

Organizačná forma: frontálna, individuálna, skupinová

Vyučovacie metódy: motivačná metóda, názorno-demonštračná metóda, diskusia, fixačná metóda

Učebné pomôcky: pracovné listy

internet: <http://busyteacher.org/19709-information-cards-ask-and-answer.html>

Vyučovacia hodina začína pozdravom a základnými otázkami. Menší počet žiakov v skupine umožňuje položiť jednoduché otázky každému žiakovi. Aj keď žiaci 1.C patria do základnej jazykovej úrovne, počas školského roka nadobudli dostatočnú slovnú zásobu k vyjadreniu základných potrieb a fráz v anglickom jazyku. Komunikáciu v materinskom jazyku eliminujeme každou vyučovacou hodinou. Ich študijný progres je do značnej miery ovplyvnený malým počtom žiakov v skupine.

Vysvetlím žiakom, že na dnešnej hodine budeme hravou formou prezentovať svoje nové JA. Rozdám im kartičky s ich novými menami a stručnými informáciami o ich novej osobe, ako napr. meno, vek, kde žije, povolanie a obľúbená farba. (viď. Príloha 5) Spoločnými silami sa dopracujeme k vytvoreniu otázok potrebných na získavanie informácií.

1. *What is your name?*
2. *How old are you?*
3. *Where do you live?*
4. *What is your job?*
5. *What is your favourite colour?*

Pre správne pochopenie celej úlohy sa žiaci pýtajú otázky mňa a ja im odpovedám. Kladiem dôraz na odpovedanie celou vetou a nie jednoslovne. Pripomeniem žiakom, aby sa snažili zapamätať si čo najviac informácií o práve skúšanom žiakovi. Začíname od žiaka sediaceho v prvej lavici. Každý žiak mu položí jednu otázku. Po zodpovedaní všetkých otázok príde na rad zopakovanie všetkých informácií o danom žiakovi. Nastáva zmena zámen z ja na on/ona, z môj na jeho/jej. Používame prítomný čas jednoduchý. Žiaci, ktorí urobia gramatickú chybu sú opravení inými žiakmi. Je veľmi dôležité vytvoriť príjemnú uvoľnenú atmosféru bez napätia a stresu z nesprávneho vyjadrovania.

Tipy na domácu úlohu:

1. Napísať základné informácie o svojich rodičoch (alebo iných členov rodiny). Predstaviť ich na nasledujúcej vyučovacej hodine.
2. Vytvoriť krátku prezentáciu v PowerPointe s osobnými údajmi slávnej osoby.

Skúsenosti a odporúčania:

Komunikačné hry podobného rázu využívam na vyučovacích hodinách už od prvého ročníka. Situačnej hre prispôsobím jazykovú úroveň danej triedy. Ak si žiaci zvyknú na podobné typy úloh, vo vyšších ročníkoch, kde od nich vyžadujem schopnosť vytvoriť dialóg, dokážu pohotovejšie reagovať. V prvom ročníku začínam s bežnými komunikačnými otázkami a frázami, aby si ich žiaci osvojili a začali používať aj v iných situáciách. Pomaly pridávam na obtiažnosti. Vždy musím mať na zreteli to, že ak žiak nechápe, ako je daná veta vytvorená, alebo prečo práve táto fráza je v určitom dialógu vhodnejšia, vrátíme sa späť a spoločne si to zopakujeme.

ZÁVER

Je dôležité zisťovať a zaznamenávať názory a postrehy žiakov vždy, keď sa stretnú s novým a netradičným spôsobom získavania nových poznatkov. Sú žiaci, ktorí po nových a inovatívnych metódach doslova bažia. Žiaci, ktorým vyhovuje tradičný spôsob učenia počas vyučovacích hodín, často musia vynaložiť väčšie úsilie v zmene prístupu k učeniu. Zatiaľ čo žiaci, ktorí chápu školu ako miesto, kde sa buď niečo nové dozvedia, alebo majú pocit, že strácajú čas, prejavujú zvýšenú motiváciu k učeniu. Preto, je veľmi ťažké nájsť vhodnú cestu, ako uspokojiť všetkých žiakov.

Z vlastnej skúsenosti viem, že ak sa žiakom niečo nepáči, alebo ich to nezaujíma, ihneď mi to dajú najavo. Tento spôsob mi veľmi vyhovuje, lebo viem, že ak zmením formu prezentovania novej látky, je väčšia šanca, že ju žiaci pochopia. Využívanie IKT pomôcok, internetu a IKT jazykovej učebne je veľkým uľahčením pre nás učiteľov v procese zvyšovania motivácie našich žiakov. Nenájde sa jeden žiak, ktorý nerád využíva techniku počas vyučovania. Záleží od každého učiteľa ako ju využíva, či ju vôbec využíva, a či ju využíva na správne účely.

Žiaci, ktorí tvoria jednoduché dialógy a opisujú základné objekty umiestnené na obrázkoch v prvom ročníku na strednej škole, sú oveľa tvorivejší a sebaistejší vo vyšších ročníkoch. Precvičovanie situačných úloh už od základnej úrovne v jednoduchom prevedení, je prvým krokom k úspešnému zvládnutiu ústnej maturitnej skúšky. Žiaci nemajú strach z predvádzania dialógov so skúšajúcim a často máme možnosť vidieť, ako sa bavia na tom, ako môžu hrať nejakú rolu. Rozvíjanie zručnosti rozprávania na zadanú maturitnú tému predstavuje dlhodobý proces. Žiaci sa musia naučiť osvojovať slovnú zásobu efektívnejšie, aby nedochádzalo k zbytočnému bifľovaniu slovíčok a následnému zabudnutiu.

Táto práca prináša niekoľko nápadov, ako inovovať prístup učiteľov a žiakov k príprave na ústnu maturitnú skúšku. Dúfam, že čitateľa zaujme aspoň do takej miery, aby niektoré z cvičení aj sám vyskúšal.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. BILLÍKOVÁ, A., PRELOŽNÍKOVÁ, S. 2009. YES! Chystáte sa na maturitu? ENIGMA publishing s.r.o., Nitra. 2009 ISBN: 978-80-89132-54-6.
2. LARSEN-FREEMAN, D. 2000. Techniques and Principles in Language Teaching. Oxford: Oxford University Press. 2000 ISBN: 0194355748.
3. STRAKOVÁ, Z. CIMERMANOVÁ, I. 2009. Teaching and learning English language. Prešov: PU. 2009 ISBN: 80-8068-340-9.

Internetové zdroje

4. Ask and Answer [online]. Busyteacher.org, [cit. 2.6.2014]. Dostupné na [www:http://busyteacher.org/19709-information-cards-ask-and-answer.html](http://busyteacher.org/19709-information-cards-ask-and-answer.html)
5. Busy teacher [online]. Busyteacher.org, [cit. 2.6.2014]. Dostupné na [www:www.busyteacher.org](http://www.busyteacher.org)
6. Podmieňovací spôsob [online]. Tolerantenglish.com, [cit. 2.6.2014]. Dostupné na [www:http://www.tolearnenglish.com/exercises/exercise-english-2/exercise-english-48729.php](http://www.tolearnenglish.com/exercises/exercise-english-2/exercise-english-48729.php)
7. Travel vocabulary [online]. Youtube.com, [cit. 2.6.2014]. Dostupné na [www:http://www.youtube.com/watch?v=A-63Yawo0zI](http://www.youtube.com/watch?v=A-63Yawo0zI)

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 Cestovanie

Príloha 2 Maturitné témy

Príloha 3 Susedia

Príloha 4 30 minút slávy

Príloha 5 Osobné údaje

TRAVELLING

1

2

3

4

5

6

1. WHERE TO GO?
2. WHAT TO PACK?
3. HOW TO TRAVEL?

MATURITA EXAM TOPICS

Neighbor A

You're next door neighbor (B) is having a wild party, music is so loud that other neighbors have called you to ask him/her to turn it down.

You try to be calmed and very respectful, and explain that you have to get up early to go on a trip. Even if your neighbor says no, you have to convince him/her in anyway.

Neighbor B

You just graduated, so you invited ALL your friends from college to your empty house and got a famous DJ for the party. There is plenty of beer, vodka and tequila. You are having a GREAT time dancing and drinking, so when you're neighbor A knocks on the door to ask you to turn the volume down, there is NO way he/ she will ruin your party.

Neighbor C

Your neighbor's garden is a mess. They're never home, so they never clean it, it has trash, leaves, and dog's poop. It stinks so bad you can smell it in your backyard. Tell your neighbor that she has to clean it or you will report her to the authorities.

Be very angry and aggressive, because she is famous for her rudeness.

Neighbor D

The crazy neighbor next door is complaining about the smell of your garden. You have 4 dogs and 6 cats, and 2 children, so it's almost impossible to keep it clean.

Explain to him/ her very serious and calmed that if she wants you to clean the garden, HE/SHE should help you do it.

Neighbor E

Your neighbor in the apartment upstairs, keeps the TV on all the time, and he/she is always shouting at her two babies, who cry all night. You can sometimes hear things breaking, like a fight.

Talk to your neighbor and politely suggest that he/she takes therapy, or you will take some action.

Neighbor F

The neighbor downstairs is complaining about the noise you and your babies make. Of course, he/she is single and has no children. Also, he/she threatens you with "taking some action".

Tell your neighbor to mind his/her own business and back off.

Neighbor G

You live in Miami, FL, and your neighbor keeps two anacondas and an alligator as a pet in their garden. Sometimes, the snake gets in your house and chases your Chihuahua and Poodles, talk to your neighbor about putting the snakes in a cage before they eat any of your dogs. Threaten to call the sheriff's office.

Neighbor H

The old man/ lady next door wants you to put your anacondas in a cage. He/she insists they could eat her dogs. Explain to your neighbor that this is impossible since your snakes are vegetarian. Offer to buy her a new dog if the snakes eat any of her dogs, and don't accept any threats from her.

Study the biography of Angelina Jolie and prepare to answer the questions of the press about your life and work.

Angelina Jolie, Hollywood actress

Date of birth: 4 June 1975

Full name: Angelina Jolie Voight. "**Jolie**" means "pretty" in French.

Nicknames: Angie, Ange, AJ

Zodiac sign/ star sign: Gemini

Movies: 34 (so far, in 2014). The most popular are "Lara Croft" movies, "Mr. & Mrs. Smith", "Changeling".

Awards: 2 Oscars:

- Humanitarian Award, 2014, and
- Best Actress in a Supporting Role, 2000 – Girl Interrupted),

Also, 3 Golden Globes and 29 other awards.

Gave her Oscar Statuette, Golden Globes, SAG Awards, and Critic Choice Award to her mother. She felt she didn't need to hang on to awards.

Spouses:

- **Billy Bob Thornton** (5 May 2000 - 27 May 2003) (divorced)
- **Jonny Lee Miller** (28 March 1996 - 3 February 1999) (divorced)
- Has been in a relationship with **Brad Pitt** since May 2005 and they are engaged since April 2012. They

have 6 children together.

Tattoos include the Japanese sign for death, two pointy black American Indian symbols, a dragon, and a large black cross.

Has tattoos of the coordinates representing the birth countries of each of her kids, which cover up the Billy Bob Thornton tattoo (June 2006).

Charity: Since becoming a **Goodwill Ambassador** in 2001, she has visited over 20 countries, among which Sierra Leone, Tanzania and Pakistan.

Some of her experiences were written and published in **her popular book** "Notes from My Travels" whose profits go to UNHCR.

One of her **favorite television series** is King of the Hill (1997). She also enjoys the Game Show Network and Animal Planet.

Is **left-handed** and therefore had to have guns specially made so that she could reload them easily for Lara Croft: Tomb Raider (2001).

In 2007, she moved to **New Orleans** with Brad Pitt and their four children.

Three older of six children of Angelina and her boyfriend Brad Pitt **were adopted**, two sons and a daughter:

- Maddox Chivan Jolie-Pitt, Pax Thien Jolie-Pitt and Zahara Marley Jolie-Pitt

Gave birth to her 4th child at age 30, a daughter Shiloh Nouvel Jolie-Pitt on May 27, 2006.

Gave birth to twins (her 5th and 6th child) at age 33, a son Knox Léon Jolie-Pitt & a daughter Vivienne Marcheline Jolie-Pitt on July 12, 2008.

Príloha 5 Osobné údaje

NAME	Pierre
AGE	18 years old
COUNTRY	France
JOB	Student
FAVOURITE COLOUR	Purple

NAME	Anthony
AGE	36 years old
COUNTRY	Holland
JOB	Carpenter
FAVOURITE COLOUR	Green

NAME	Luigi
AGE	40 years old
COUNTRY	Italy
JOB	Hairdresser
FAVOURITE COLOUR	Pink

NAME	Peter
AGE	54 years old
COUNTRY	Japan
JOB	Lawyer
FAVOURITE COLOUR	White

NAME	Luis
AGE	20 years old
COUNTRY	Spain
JOB	Baker
FAVOURITE COLOUR	Red

NAME	Michael
AGE	44 years old
COUNTRY	Germany
JOB	Shop assistant
FAVOURITE COLOUR	Black

NAME	Paul
AGE	32 years old
COUNTRY	England
JOB	Teacher
FAVOURITE COLOUR	Green

NAME	Mario
AGE	25 years old
COUNTRY	Portugal
JOB	Singer
FAVOURITE COLOUR	Brown